

PROGRESS - gemenskapsprogram för sysselsättning och social solidaritet

Näringsdepartementet

2004-10-20

Dokumentbeteckning

KOM (2004) 488 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av ett gemenskapsprogram för sysselsättning och social solidaritet –PROGRESS

Sammanfattning

Kommissionen förslår att det skall inrättas ett gemenskapsprogram för sysselsättning och social solidaritet, PROGRESS, som skall ge finansiellt stöd till genomförandet av EU:s mål på det sysselsättnings- och socialpolitiska området och därigenom bidra till att nå Lissabonstrategins mål på dessa områden. Programmet skall löpa från den 1 januari 2007 till den 31 december 2013. PROGRESS är tänkt att fungera som ett integrerat program som ersätter de program som sedan tidigare finns på det sociala och sysselsättningsområdet.

Förslaget rör enbart de finansieringsinstrument som förvaltas direkt av kommissionen och handlar om satsningarna på att rationalisera dem.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

I fördraget framhålls att Europeiska unionen har som mål att främja en hög sysselsättningsnivå och ett starkt socialt skydd, förbättrade arbetsvillkor, antidiskriminering, jämställdhet, fri rörlighet för arbetstagare och dialog mellan arbetsmarknadens parter. Fastän medlemsstaterna har huvudansvaret på dessa områden, framhåller kommissionen att det även framöver kommer att behövas vissa begränsade medel för stödverksamhet av väsentligen följande skäl: (1) enhetlig implementering av EU-lagstiftning; (2) gemenskapsfinansiering av den öppna samordningsmetoden; samt (3) för att

För att förenkla och rationalisera den rådande situationen, föreslår kommissionen att åtgärderna inom det sysselsättnings- och socialpolitiska området delas upp på två områden med en budgetpost var:

1. Det första området föreslås bli ett integrerat program för sysselsättning och social solidaritet (PROGRESS) för åren 2007–2013. Programmet införs genom att Europaparlamentet och rådet antar det i förslaget bifogade beslutet. Programmet skall ta över de fyra nuvarande gemenskapsprogrammen för genomförande av den socialpolitiska dagordningen och även några budgetposter för arbetsvillkor. Dess anslag kommer att uppgå till 628,8 miljoner euro under löptiden.

2. Det andra området, ”Stöd till den sociala dialogen, fri rörlighet för arbetstagare samt undersökningar och särskilda rapporter på det sociala området”, kommer att tas upp i ett särskilt meddelande eftersom inga särskilda rättsakter krävs. Detta område kommer att omfatta utgifter i enlighet med befintliga förordningar och kommissionens egen behörighet i enlighet med artikel 49.2 c i budgetförordningen och artikel 33.1 i dess genomförandebestämmelser. Denna andra budgetpost kommer att uppgå till 479,9 miljoner euro under åren 2007–2013.

PROGRESS, skall således ge finansiellt stöd till genomförandet av EU:s mål på det sysselsättnings- och socialpolitiska området och därigenom bidra till att nå Lissabonstrategins mål på dessa områden. Programmet skall löpa från den 1 januari 2007 till den 31 december 2013.

Programmet föreslås få följande allmänna mål:

- (a) Förbättra kunskapen om och förståelsen för situationen i medlemsstaterna (och i andra medverkande länder) genom analys, utvärdering och övervakning av politiska åtgärder.
- (b) Stödja utvecklingen av statistiska verktyg och metoder och gemensamma indikatorer på de områden som programmet omfattar.
- (c) Stödja och övervaka genomförandet av EU:s lagstiftning och politiska mål i medlemsstaterna och utvärdera deras inverkan.
- (d) Främja nätverk, ömsesidigt lärande och kartläggning och spridning av bra lösningar på EU-nivå.
- (e) Öka de berörda parternas och allmänhetens medvetenhet om de EU-politiska mål som eftersträvas under vart och ett av de fem avsnitten.
- (f) Öka centrala EU-nätverks kapacitet att främja och stödja EU:s politik.

Programmet kommer att indelas i fem avsnitt, som motsvarar de fem viktigaste verksamhetsområdena:

- (1) Sysselsättning
- (2) Socialt skydd och social integration
- (3) Arbetsvillkor
- (4) Antidiskriminering och mångfald
- (5) Jämställdhet

Nedan återges förslaget uppdelat på respektive verksamhetsområde.

(1) Sysselsättning

Inom avsnitt 1 kommer stöd att ges till genomförandet av den europeiska sysselsättningsstrategin i enlighet med sysselsättningsavdelningen i EG-fördraget (artiklarna 125–130). Stöd skall ges på följande sätt:

- (1) Förbättra kunskaperna om sysselsättningssituationen, särskilt genom analyser och undersökningar och utveckling av statistik och indikatorer.
- (2) Övervaka och utvärdera genomförandet av riktlinjerna och rekommendationerna för sysselsättningen och analysera samspelet mellan sysselsättningsstrategin och andra politikområden.
- (3) Organisera erfarenhetsutbyten om strategier och förfaranden och främja ömsesidigt lärande med anknytning till sysselsättningsstrategin.
- (4) Öka medvetenheten, sprida information och främja debatten om problem och politik på sysselsättningsområdet, särskilt bland regionala och lokala aktörer, arbetsmarknadens parter och andra berörda.

Kommissionen skall knyta nödvändiga kontakter med Sysselsättningskommittén för att se till att de regelbundet och på lämpligt sätt informeras om genomförandet av de verksamheter som avses i detta beslut.

Kommissionen föreslår att vid fördelningen av anslag mellan de olika avsnitten skall minimiandelen för avsnitt 1 sysselsättning vara 21 %.

(2) Socialt skydd och social delaktighet

Programmet ersätter i denna del nuvarande Social Exclusion Programme (2002 – 2006). Sektion två skall stödja genomförandet av den öppna samordningsmetoden på området social trygghet och social delaktighet genom att

- (1) främja förståelsen för fattigdomsfrågor, social trygghet och åtgärder för social delaktighet, genom analyser och studier och utvecklingen av statistisk och indikatorer
- (2) övervaka och utvärdera genomförandet av den öppna samordningsmetoden på området
- (3) organisera erfarenhetsutbyte och främja ömsesidigt lärande
- (4) höja medvetenheten, sprida information och främja debatt om de främsta utmaningarna och policyfrågor som uppkommer inom ramen för EU:s samordningsprocess inom området social trygghet och social delaktighet
- (5) utveckla kapaciteten hos nätverk på EU-nivå som bidrar till att uppnå EU:s policymål.

Kommissionen föreslår att vid fördelningen av anslag mellan de olika avsnitten skall minimiandelen för avsnitt 2 Socialt skydd och social integration vara 28 %.

(3) Arbetsvillkor

Genom avsnitt 3 kommer stöd att ges till arbetsmiljöåtgärder för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet i enlighet med artikel 137.1 a och b i fördraget om upprättandet av den Europeiska gemenskapen

Förslaget innebär att medel avsätts för särskilda satsningar på arbetsmiljöområdet i enlighet med målen som definierats för det nya gemenskapsprogrammet. I enlighet med kommissionens förslag skall stöd ges till förbättring av arbetsmiljö och arbetsvillkor, inbegripet hälsa och säkerhet för att öka kunskapen om gällande arbetsvillkor, för att komplettera genomförandet av EU:s arbetsrätt, för att bidra till initiativ till förebyggande åtgärder samt för att öka medvetenheten och främja debatten om problem och policyfrågor med anknytning till arbetsvillkor. Förslaget syftar särskilt till att åstadkomma en förenkling av den nu gällande situationen på området genom att öka enhetligheten och förbättra överskådligheten av de instrument som används för genomförandet av åtgärder.

Kommissionen föreslår att vid fördelningen av anslag mellan de olika avsnitten skall minimiandelen för avsnitt 3 arbetsvillkor vara 8 %.

(4) Anti-diskriminering och mångfald.

Denna del av programmet syftar till att stödja en effektiv tillämpning av principen om icke-diskriminering vad avser ras eller etniskt ursprung, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning samt att främja att denna princip genomsyrar EU:s policies. Detta skall ske bl.a. genom analyser och studier, framtagande av statistik och indikatorer, förstärkt uppföljning av nationellt genomförande av EU-

lagstiftning mot diskriminering, stöd till nätverksbyggen på området samt genom informationsinsatser.

2004/05:FPM12

Kommissionen föreslår att vid fördelningen av anslag mellan de olika avsnitten skall minimiandelen för avsnitt 4 Anti-diskriminering och mångfald vara 23 %.

(5) Jämställdhet

Stöd enligt avsnitt 5 skall ges del till tillämpning av jämställdhetsprincipen, dels för en bättre integrering av jämställdhetsperspektivet i EU:s övriga politik. Dessutom skall jämställdhet integreras i alla programmets avsnitt, i överensstämmelse med principen om integration av jämställdhetsperspektivet.

Programmets totala budget föreslås vara 628,8 miljoner euro för sjuårsperioden 2007–2013. Av detta skall 54,55 miljoner euro (8 %) avsättas till avsnitt 5, jämställdhet, vilket är en minskning jämfört med det nuvarande jämställdhetsprogrammet, som har en budget på 50 miljoner euro för perioden 2001–2005. Kommissionen anger dock att den har för avsikt att före årets slut lägga fram ett förslag om inrättande av ett europeiskt jämställdhetsinstitut. Kommissionen planerar att anslå 52,7 miljoner euro till institutet under åren 2007–2013. Detta belopp dras från PROGRESS. Totalt föreslås Avsnitt 5, jämställdhet och det europeiska jämställdhetsinstitutet få 107,25 miljoner euro.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget påverkar inte svenska regler.

1.3 Budgetära konsekvenser

Sveriges andel av utgifterna från EU:s budget är i innevarande finansiella perspektiv 2,9 procent. Kommissionens förslag till program skulle alltså enligt nu gällande förutsättningar få en utgiftseffekt på 2,9 procent av 628,8 miljoner euro.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till en förenkling av de finansieringsinstrument som förvaltas av kommissionen under förutsättning att det kan leda till en effektivare förvaltning av åtgärderna. Detta är i linje

med beslutet att strömlinjeforma alla för vårtoppmötet relevanta processer med större fokus på genomförande. Härmed undviker man eventuellt dubbelarbete samt kan ta tillvara synergieffekter.

Den fördelning av medel som kommissionen redovisar i förslaget ligger i huvudsak i linje med svenska prioriteringar. Det är viktigt att tilldelningen av medel baseras på förväntade effekter samt erfarenheter från tidigare ramprogram. Eftersom PROGRESS utgör en del av nästa finansiella perspektiv kan regeringen inte i dagsläget ta ställning till programmets totala budget. Sveriges position i förhandlingarna om nästa finansiella perspektiv är liksom flera andra medlemsländer (Österrike, Tyskland, Frankrike, Nederländerna och Storbritannien) att EU:s budget skall omfatta högst 1% av medlemsstaternas samlade BNI.

Vidare är det angeläget att det nya programmet genomförs så att den kunskap och kompetens som byggts upp inom och genom tidigare program på det sociala och sysselsättningsområdet tas tillvara samt att det nya programmet medför att dessa områden ges en fortsatt högt prioriterad roll. De åtgärder på EU-nivå som vidtas enligt PROGRESS skall även vara sådana som kan antas få störst effekt om de utförs på den nivån. Åtgärder som genomförs mer effektivt på nationell eller regional nivå bör inte finansieras eller genomföras på EU-nivå.

Att principen om jämställdhetsintegrering tillämpas i hela PROGRESS är av största vikt för Sverige. Betydelsen av att jämställdhetsintegrering sker bör dock markeras genom att det anges i själva beslutet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Eftersom PROGRESS är nära relaterat till det kommande finansiella perspektivet kan många medlemsstater inte ta slutlig ställning förrän förhandlingarna kring detta är färdiga.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Kommissionens ståndpunkt framgår av förslaget. Europaparlamentet har ännu inte lämnat ändringsförslag.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

-

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att behandlas i rådsarbetsgruppen för sociala frågor. Ordförandeskapet har ännu inte meddelat datum för första behandling i rådsarbetsgruppen.

Angående förhandlingarna kring nästa finansiella perspektiv kan konstateras att GAERC (General Affairs and External Relations Council) har det sammanhållande ansvaret för dessa förhandlingar. Samtliga aspekter av programmet som har finansiella konsekvenser skall behandlas inom ramen för ad hoc-gruppen och coreper II som sorterar under GAERC.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

(1) art. 125-130 EG, Beslutsförfarande enligt art. 251 EG.

(2) art. 137 EG, Beslutsförfarande enligt art. 251 EG (områden som avser art. 137.1 c,d,f och g beslutas enhälligt efter Europaparlamentet hörts)

(3) art. 137.1 EG Beslutsförfarande enligt art. 251 EG (områden som avser art. 137.1 c,d,f och g beslutas enhälligt efter Europaparlamentet hörts)

(4) art. 13 EG, Beslut tas med enhällighet i rådet efter Europaparlamentet hörts. I rent stödjande åtgärder tas beslut enligt art 251.

(5) art. 2, 3.2, 13 och 141. Beslutsförfarande grundade på art. 13: Beslut tas med enhällighet i rådet efter Europaparlamentet hörts. I rent stödjande åtgärder tas beslut enligt art 251. Beslut grundade på art. 141 tas i enlighet med art. 251.

3.3 Fackuttryck/termer

-